

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด

พ.ศ. ๒๕๕๖

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงออก ประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ต้องมี มาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและ องค์ประกอบอื่นๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาใดจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด

พ.ศ. ๒๕๕๖

เอกสารแนบท้าย

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด

พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด

๑. ชื่อสาขาวิชา

กายภาพบำบัด
Physical Therapy

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

กายภาพบำบัดบัณฑิต หรือ วิทยาศาสตรบัณฑิต (กายภาพบำบัด)
กภ.บ. หรือ วท.บ. (กายภาพบำบัด)
Bachelor of Physical Therapy or Bachelor of Science (Physical Therapy)
B.PT. or B.Sc. (Physical Therapy)

๓. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชากายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อมนุษย์ทุกวัย ทั้งในคนที่มีปัญหาสุขภาพจากภาวะโรค การบาดเจ็บ ภาวะเสื่อม และคนปกติ โดยอ้างอิงเหตุผลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ในการตรวจประเมิน การวินิจฉัย การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกาย รวมทั้งการป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพของร่างกายและจิตใจด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด โดยจัดการเรียนการสอนตามองค์ความรู้ทั้งในทางทฤษฎี และทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพกายภาพบำบัด เช่น การรักษาด้วยการออกกำลังกาย การรักษาด้วยไฟฟ้า การรักษาด้วยมือ และการรักษาด้วยน้ำ เป็นต้น เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำวิจัย และปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ร่วมกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม โดยคำนึงถึงคุณค่าของชีวิตมนุษย์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม

๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

- ๔.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๔.๒ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และชุมชน ตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๔.๓ สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
- ๔.๔ สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตาม หรือผู้ประสานงานได้เหมาะสมตามสถานการณ์
- ๔.๕ สามารถพัฒนาตนเองโดยการศึกษา ค้นคว้า ใช้กระบวนการวิจัย และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

สาขาวิชากายภาพบำบัดกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ ๖ ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชากายภาพบำบัดที่กำหนดไว้ ดังนี้

๕.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๕.๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสิทธิพื้นฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด
- ๕.๑.๒ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสามารถจัดการกับปัญหาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม
- ๕.๑.๓ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถจัดการกับปัญหาจริยธรรมในการปฏิบัติงานในวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๑.๔ ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการได้รับรู้ และเข้าใจสิทธิของตนเองในการรับบริการกายภาพบำบัด

๕.๒ ด้านความรู้

- ๕.๒.๑ อธิบายสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต
- ๕.๒.๒ อธิบายสาระสำคัญของศาสตร์พื้นฐานวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- ๕.๒.๓ อธิบายสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๒.๔ อธิบายสาระสำคัญของระบบสุขภาพ กฎหมาย การจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการกายภาพบำบัด
- ๕.๒.๕ มีความรู้ด้านการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ

๕.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

- ๕.๓.๑ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น
- ๕.๓.๒ สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพในการดูแลสุขภาพ
- ๕.๓.๓ สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยหรือสร้างนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๓.๔ สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้สาขากายภาพบำบัด กับความรู้ศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

๕.๔ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๕.๔.๑ มีจิตบริการ สามารถปรับตัวและมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ใช้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา
- ๕.๔.๒ สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิก ในบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
- ๕.๔.๓ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ

๕.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- ๕.๕.๑ สามารถศึกษา ทำความเข้าใจประเด็นปัญหา เลือกลง และประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ในการศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา
- ๕.๕.๒ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม
- ๕.๕.๓ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม

๕.๖ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

- ๕.๖.๑ สามารถปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพกายภาพบำบัด ในการตรวจประเมิน วินิจฉัยทางกายภาพบำบัด ป้องกัน บำบัดรักษา ฟื้นฟู และส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๖.๒ สามารถปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพกายภาพบำบัดอย่างเป็นองค์รวม โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจศาสตร์กายภาพบำบัดและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การใช้เหตุผลทางคลินิกและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน

๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภากายภาพบำบัด

๗. โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

- ๗.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต
- ๗.๒ หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต ทั้งนี้ต้องมีเนื้อหาความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์สุขภาพ ความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด ความรู้ด้านระบบสุขภาพ ความรู้ด้านการจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการกายภาพบำบัด และความรู้ด้านการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสภากายภาพบำบัด และมีชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยให้จัดการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค
- ๗.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตรวมกันไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

โดยต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชากายภาพบำบัดประกอบด้วยองค์ความรู้ที่จะมีการปรับเปลี่ยนตามความก้าวหน้าของวิชาการและวิชาชีพ โดยประกอบด้วยความรู้ ๕ ด้านดังต่อไปนี้

- ๘.๑ ความรู้ด้านศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต หรือความรู้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ได้แก่ สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และจิตวิทยาทั่วไป
- ๘.๒ ความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือความรู้พื้นฐานวิชาชีพ ได้แก่
- ๑) กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy)
 - ๒) ประสาทกายวิภาค (Neuroanatomy)
 - ๓) สรีรวิทยา (Physiology)
 - ๔) ชีวกลศาสตร์ (Biomechanics)
 - ๕) การควบคุมและการเรียนรู้การเคลื่อนไหว (Motor control and learning)

- ๖) สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย (Exercise physiology)
- ๗) พยาธิวิทยา (Pathology) พยาธิกำเนิด (Pathogenesis) และพยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology)
- ๘) จุลชีววิทยา (Microbiology) ชีวเคมีคลินิก (Clinical biochemistry)
- ๙) ภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunology)
- ๑๐) จิตวิทยาหรือจิตเวชศาสตร์ (Psychology or psychiatry)
- ๑๑) เภสัชวิทยาพื้นฐาน (Basic pharmacology)
- ๑๒) รังสีวินิจฉัยพื้นฐาน (Basic diagnostic radiology)
- ๑๓) การตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory tests)
- ๑๔) การช่วยฟื้นคืนชีพ (Resuscitation)

๘.๓ ความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด ได้แก่

- ๑) การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมนุษย์ (Human movement analysis)
- ๒) กระบวนการคิดและตัดสินใจทางคลินิก (Clinical reasoning process)
- ๓) การตรวจประเมิน วินิจฉัยทางกายภาพบำบัด (Physical therapy evaluation and diagnosis)
- ๔) การวัดมุมการเคลื่อนไหวและการวัดกำลังกล้ามเนื้อ (Range of motion and muscle testing)
- ๕) การรักษาด้วยการออกกำลังกาย (Therapeutic exercise)
- ๖) การขยับ ดัด ดึง ข้อต่อ (Joint mobilization and manipulation)
- ๗) การนวดเพื่อการรักษา รวมทั้งการนวดแผนไทย (Therapeutic massage including Thai massage)
- ๘) การขยับเส้นประสาท (Nerve mobilization)
- ๙) การพันผ้ายืดและการพันเทป (Bandaging and taping)
- ๑๐) เทคนิคการเคลื่อนย้ายและการฝึกเดิน (Transfer techniques and ambulation)
- ๑๑) ธาราบำบัด (Hydrotherapy)
- ๑๒) การระบายเสมหะจากทางเดินหายใจ (Airway clearance therapy)
- ๑๓) การเพิ่มปริมาตรปอด (Lung expansion therapy)
- ๑๔) การบำบัดการหายใจด้วยแรงดันบวก (Positive pressure breathing therapy)
- ๑๕) การบำบัดด้วยการควบคุมแบบแผนการหายใจ (Breathing pattern control therapy)
- ๑๖) การขยับผนังทรวงอก (Chest mobilization)
- ๑๗) การรักษาด้วยความร้อนและเย็น (Therapeutic heat and cold)
- ๑๘) การรักษาด้วยกระแสไฟฟ้า (Electrotherapy)
- ๑๙) การวินิจฉัยด้วยไฟฟ้า (Electrodiagnosis)
- ๒๐) การรักษาด้วยเครื่องผลิตคลื่นเหนือเสียง (Ultrasonic therapy)
- ๒๑) การรักษาด้วยเครื่องผลิตแสงเลเซอร์กำลังต่ำ (Low power laser therapy)
- ๒๒) การรักษาด้วยเครื่องมืออื่นๆ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง เครื่องมือ
กายภาพบำบัด
- ๒๓) การใช้สัญญาณป้อนกลับทางชีวภาพ (Biofeedback)

- ๒๔) กายอุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์เทียม และเครื่องช่วยการเคลื่อนไหว (Prosthesis, orthotics and assistive devices)
- ๒๕) การป้องกันโรคหรือการบาดเจ็บ (Prevention of disease or trauma)
- ๒๖) การส่งเสริมสุขภาพ (Health promotion)
- ๒๗) การยศาสตร์ (Ergonomics)
- ๒๘) กายภาพบำบัดในระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ (Musculoskeletal physical therapy)
- ๒๙) กายภาพบำบัดในระบบประสาท (Neurological physical therapy)
- ๓๐) กายภาพบำบัดในระบบหายใจ และไหลเวียนโลหิต (Respiratory and circulatory physical therapy)
- ๓๑) กายภาพบำบัดเด็ก (Pediatric physical therapy)
- ๓๒) กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric physical therapy)
- ๓๓) กายภาพบำบัดสุขภาพสตรี (Women's health physical therapy)
- ๓๔) กายภาพบำบัดชุมชน (Community physical therapy)
- ๓๕) กายภาพบำบัดทางการกีฬา (Sport physical therapy)
- ๓๖) กายภาพบำบัดในภาวะเฉพาะ ได้แก่ แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก มะเร็ง ไตวายเรื้อรัง
Metabolic syndrome, AIDS, hepatic disease (Physical therapy in specific conditions i.e., burn, cancer, chronic renal failure, metabolic syndrome, AIDS, hepatic disease)

หมายเหตุ หลักสูตรอาจจัดให้มีเนื้อหากายภาพบำบัดในกลุ่มเฉพาะอื่นๆ ในหลักสูตร เช่น

- ๓๗) กายภาพบำบัดเพื่อความงาม (Aesthetic physical therapy)
- ๓๘) กายภาพบำบัดในผู้ป่วยระยะสุดท้าย (Hospice physical therapy)
- ๓๙) กายภาพบำบัดในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบเวสติบูลาร์ (Physical therapy in vestibular disorders)

๘.๔ ความรู้ด้านระบบสุขภาพ ความรู้ด้านการจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการกายภาพบำบัด

- ๑) สุขภาวะและปัญหาสุขภาพของคนไทย (Well-being and health problems in Thais)
- ๒) ระบาดวิทยาพื้นฐาน (Basic epidemiology)
- ๓) ระบบบริการสุขภาพและการควบคุมมาตรฐานการบริการในประเทศไทย (Health service system and accreditation in Thailand)
- ๔) เศรษฐศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น (Fundamental health economics)
- ๕) หลักการบริหารงานเบื้องต้น (Fundamental administration)
- ๖) การบริหารจัดการโครงการ (Project management)
- ๗) การบริหารจัดการคลินิกกายภาพบำบัดหรือการเป็นผู้ประกอบการ (Physical therapy clinic management or entrepreneurships)
- ๘) หลักการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร (Interpersonal relationship and communication)

- ๙) การผลิตสื่อประกอบการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้แก่ แผ่นภาพสไลด์ แผ่นพับ และโปสเตอร์
(Media production for knowledge sharing i.e., slide, leaflet, poster)
- ๑๐) พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ.๒๕๔๗ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ
ประกอบวิชาชีพ (Physical Therapy Act and Laws associated to practices)
- ๑๑) พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (Health facility act)
- ๑๒) จรรยาบรรณวิชาชีพ (Professional ethics)
- ๑๓) พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ (National Health Act)
- ๑๔) คำประกาศสิทธิผู้ป่วย (Declaration of Patient's Rights)

๘.๕ ความรู้ด้านการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ

- ๑) ระเบียบวิธีการวิจัย (Research methodology)
- ๒) จริยธรรมการวิจัย (Research ethics)
- ๓) การสืบค้น ประเมิน และเลือกใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (Systematic searching, appraisal and selection of information)
- ๔) สถิติพื้นฐาน (Basic statistics)

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน

การจัดการเรียนการสอนควรเป็นไปในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีการให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้า สืบค้น เพื่อทำความเข้าใจองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตัวอย่างวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ควรใช้ในหลักสูตรกายภาพบำบัด เช่น

การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Based Learning) และการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study) ซึ่งมุ่งเน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหามากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม

การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) เน้นให้ผู้เรียนศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น ให้สืบค้น แก้ปัญหา หรือจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ใช้ทั้งการเรียนรายบุคคลหรือกระบวนการกลุ่ม

การสอนแบบนิรมิตวิทยา (Constructivism) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้ใหม่จากกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ระดมสมอง กับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว แล้วตรวจสอบองค์ความรู้ใหม่กันเองระหว่างกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนความรู้ใหม่ที่ถูกต้อง

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด (Concept Attainment) มุ่งให้ผู้เรียนทราบถึงคุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรื่องใด แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้

การสอนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน (Co-Operative Learning) เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการทำงานร่วม ความรับผิดชอบขณะเรียนรู้ไปพร้อมกลุ่ม

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการใช้ความคิดพิจารณาตัดสินประเด็นปัญหาต่างๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล โดยเสนอปัญหาแล้วให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ และใช้กระบวนการคิดอย่างหลากหลาย รวมทั้งวิเคราะห์ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกคำตอบที่เหมาะสมกับปัญหา

ในภาคปฏิบัติ ผู้เรียนต้องได้ทดลอง ฝึกใช้เครื่องมือต่างๆ รวมถึงฝึกปฏิบัติจริงทั้งฝึกกับผู้ร่วมเรียน และฝึกกับผู้ใช้บริการ ควรมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น

การสอนโดยการลงมือปฏิบัติ (Practice) โดยให้ผู้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง

สอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เน้นการเรียนรู้จากการพบสถานการณ์ที่สร้างขึ้นให้มีสภาพแวดล้อม และปฏิสัมพันธ์ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด กำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองผู้ป่วยแบบต่างๆ

สอนแบบสาธิต (Demonstration Method) ให้ผู้เรียนสังเกตขั้นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการอธิบาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกทำ เรียนรู้วิธีการปฏิบัติ และซักถามไปพร้อมกัน

สอนแบบโครงการ (Project Method) มุ่งฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในหลากหลายสถานการณ์ รวมทั้งการทำโครงการวิจัย เพื่อให้มีการบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนควรสอดแทรกเนื้อหาหรือกิจกรรม เพื่อพัฒนาจิตพิสัย ด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลต้องทำอย่างเป็นระบบ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชา และการฝึกปฏิบัติงาน ต้องระบุรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบ รายวิชาทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และการฝึกปฏิบัติงาน มีการใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย เช่น การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน รายงาน แฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น โดยผู้เรียนได้รับการประเมินแบบรอบด้าน ได้แก่ การประเมินจากผู้สอน ผู้ร่วมสอน ผู้ร่วมเรียน และตัวผู้เรียนเอง มีการนำผลการประเมินแจ้งแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

การประเมินผลการเรียนรู้ยังสามารถพิจารณาในด้านอื่นได้อีกคือ การเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบเพื่อยืนยันว่าผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสาขาภาพบำบัด มาตรฐานวิชาชีพและความสามารถขั้นพื้นฐานของนักกายภาพบำบัด ต้องทวนสอบทั้งระดับรายวิชาและระดับหลักสูตร และกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน

๑๐.๑ การทวนสอบระดับรายวิชา

สถาบันต้องจัดการทวนสอบในระดับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยกำหนดระบบและกลไกการดำเนินงานเกี่ยวกับการทวนสอบ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการให้คะแนน รวมทั้งการ

๑๐.๒ การทวนสอบระดับหลักสูตร

สถาบันต้องจัดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาวิชากายภาพบำบัด มาตรฐานวิชาชีพและความสามารถขั้นพื้นฐานของนักกายภาพบำบัด โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีการประเมินจากหลายแหล่ง เช่น การประเมินโดยแหล่งฝึกงาน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น เพื่อพิสูจน์ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร และมาตรฐานวิชาชีพ

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

- (๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่เน้นวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์หรือเทียบเท่า
- (๒) มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วยหรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือมีความผิดปกติอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา
- (๓) มีคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

การเทียบโอนผลการเรียนรู้ทำได้เฉพาะในหลักสูตรกายภาพบำบัดที่ได้รับการรับรองและเผยแพร่ทั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสภาวิชาชีพกายภาพบำบัดแล้วเท่านั้น กรณีที่เป็นสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ต้องเป็นสถาบันที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือได้รับการรับรองตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของประเทศนั้น หากเป็นการเทียบโอนของนักศึกษาต่างหลักสูตรในสถาบันเดียวกัน จะต้องผ่านการประเมินเจตคติต่อวิชาชีพ และรายละเอียดอื่นๆให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละสถาบัน และประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน

๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

๑๒.๑ คุณสมบัติอาจารย์

คุณสมบัติอาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด และถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด

๑๒.๒ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา

ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสภากายภาพบำบัด ดังนี้

- ๑๒.๒.๑ ในภาพรวมกำหนดให้มีอาจารย์ ๑ คนต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าไม่มากกว่า ๘ คน
- ๑๒.๒.๒ การฝึกปฏิบัติทางกายภาพบำบัดในสถานพยาบาลกำหนดสัดส่วน ดังนี้

- อาจารย์ประจำเป็นผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก สัดส่วน ๑ คนต่อนักศึกษา ไม่มากกว่า ๖ คน
- อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกซึ่งเป็นบุคลากรในสถานพยาบาล สัดส่วน อาจารย์ ๑ คนต่อนักศึกษาไม่มากกว่า ๒ คน

ทั้งนี้ ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และมีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ในวิชาชีพ ภายภาพบำบัด

๑๒.๓ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาต้องจัดให้มีบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน หรือผู้ช่วยสอนในห้องปฏิบัติการทางกายภาพบำบัดในจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา และมีบุคลากรสนับสนุนการบริหารงานของสถาบันการศึกษา ทั้งในด้านงานบริหาร การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การเงิน และบริการ โสตทัศนูปกรณ์เป็นอย่างน้อย

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

การเตรียมบัณฑิตให้มีความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานและมีประสบการณ์ทักษะทางวิชาชีพตามข้อกำหนดเป็นสาระสำคัญของหลักสูตรกายภาพบำบัด ดังนั้นทรัพยากรสำคัญที่สนับสนุนการเรียนการสอน คือ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ตลอดจนเอื้อต่อการดำเนินงานที่มีคุณภาพของอาจารย์และบุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดและการจัดการต่อไปนี้

๑๓.๑ ทรัพยากรการเรียนการสอน

- ๑) อาคารเรียนห้องเรียนที่มีสื่อการสอนและอุปกรณ์โสตที่พร้อมสำหรับการเรียนการสอน ห้องเรียนกลุ่มย่อย รวมถึงห้องปฏิบัติการอย่างเพียงพอและสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร
- ๒) ห้องปฏิบัติการเพื่อฝึกทักษะพื้นฐานและทักษะทางวิชาชีพที่เหมาะสม พร้อมอุปกรณ์ที่ได้การรับรองตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัดอย่างเพียงพอ
- ๓) ห้องปฏิบัติการที่สามารถบริการนักษิณนอกเวลาเรียนพร้อมอุปกรณ์ที่ปลอดภัยอย่างเพียงพอ
- ๔) การสอนในระบบร่างกายมนุษย์ทั้งจากหุ่น ศพ และร่างกายมนุษย์จริง พร้อมสื่อที่มีประสิทธิภาพ
- ๕) สถานที่ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษา
- ๖) ห้องทำงานพร้อมอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการทำงานของอาจารย์และบุคลากร
- ๗) ห้องสมุดที่มีตำรา หนังสือ วารสารที่เกี่ยวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิชาที่เป็นหลักการพื้นฐานทางกายภาพบำบัด และทักษะทางวิชาชีพกายภาพบำบัดที่ทันสมัย จำนวนเพียงพอสามารถสืบค้นได้จากระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยนักศึกษาต้องสามารถเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวกและทุกโอกาส
- ๘) วารสารวิชาการทางกายภาพบำบัดทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการรับต่อเนื่อง หรือเป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (ฉบับเต็ม) ที่นักศึกษาสามารถเข้าถึงระบบการสืบค้นได้อย่างสะดวกและทุกโอกาส
- ๙) ระบบเทคโนโลยีการสืบค้นข้อมูลทางวิชาการจากแหล่งข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ

- ๑๐) ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และมีคอมพิวเตอร์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ จำนวนอย่างน้อย ๑ เครื่องต่อนักศึกษา ๑๐ คน
- ๑๑) แหล่งฝึกประสบการณ์ทักษะทางวิชาชีพที่เป็นโรงพยาบาลหรือสถานบริการทางสาธารณสุข ซึ่งได้รับการประกันคุณภาพหรือมีระบบประกันคุณภาพที่ชัดเจน มีจำนวนผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการเพียงพอต่อคุณภาพการฝึกงานของนักศึกษา โดยไม่กระทบกระเทือนต่อสุขภาวะของผู้ให้บริการ และคุณภาพการบริการ
- ๑๒) ระบบและมาตรการรักษาความปลอดภัยสำหรับนักศึกษาและอาจารย์ และป้องกันอันตรายที่อาจเกิดระหว่างการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ระหว่างการเดินทางไปและกลับจากการฝึกงานในแหล่งฝึกปฏิบัติ

๑๓.๒ การจัดการ

- ๑) แผนจัดเตรียมความต้องการทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง
- ๒) ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอน
- ๓) ทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทจำนวนเพียงพอ มีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพปลอดภัยและพร้อมใช้ตลอดเวลา
- ๔) การประเมินคุณภาพ และปริมาณของทรัพยากรทุกประเภทรวมทั้งแหล่งฝึกอย่างต่อเนื่องทุกภาคการศึกษา
- ๕) การประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์ เพื่อการปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรการศึกษา ภายหลังการสิ้นสุดการเรียน

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

- ๑) พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง
- ๒) เพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนความสำเร็จของมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้าน
- ๓) พัฒนาความเชี่ยวชาญการปฏิบัติเฉพาะสาขาทางกายภาพบำบัดให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ
- ๔) พัฒนาทักษะการเขียนตำรา หนังสือ
- ๕) พัฒนางานวิจัย การนำเสนอผลงาน และการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในระดับชาติและนานาชาติ
- ๖) พัฒนาคุณวุฒิให้สูงขึ้น
- ๗) พัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการหรือระบบเทียบเคียง
- ๘) ส่งเสริมการเข้าร่วมประชุม และสัมมนาวิชาการ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- ๙) เพิ่มพูน และพัฒนาทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำหรับอาจารย์ใหม่จะต้องมีการพัฒนาสู่บทบาทการเป็นอาจารย์ โดยปฐมนิเทศเพื่อแนะนำสู่บทบาทการเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาตลอดจนแนวทางการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ ในขณะเดียวกันต้องมีการอบรมหรือดูงานในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล ความรู้ทางด้านกายภาพบำบัดทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ การวิจัย และเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การวิจัยได้ มหาวิทยาลัยและคณะควรมีการสนับสนุนในเรื่องของครุภัณฑ์และงบประมาณสำหรับการทำวิจัย การนำเสนอผลงาน และการตีพิมพ์ผลงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ โดยการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

	ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่๑	ปีที่๒	ปีที่๓	ปีที่๔	ปีที่๕
๑๕.๑	อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๒	มีการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ให้ครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๓	มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ให้ครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๓ และมคอ.๔ ก่อนการเปิดหลักสูตรให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๔	มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม โดยมีรายละเอียดครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๕ และมคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๕	มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีรายละเอียดครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๖	มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่มีรายละเอียดครอบคลุมหัวข้อตามแบบที่กำหนดใน มคอ.๓ และมคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๗	มีการพัฒนา ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการประเมินผลการดำเนินงานที่รายงานในมคอ.๗ ปีที่แล้ว		✓	✓	✓	✓
๑๕.๘	อาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศ หรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๙	อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๑๐	บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนได้รับการพัฒนา วิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
๑๕.๑๑	ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐				✓	✓

	ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่๑	ปีที่๒	ปีที่๓	ปีที่๔	ปีที่๕
๑๕๑๒	ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐					✓

สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบันฯ หรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการเผยแพร่หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ที่ต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินระดับดีคือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดสู่การปฏิบัติ

กระบวนการที่สถาบันอุดมศึกษานำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดสู่การพัฒนาหลักสูตรใหม่หรือหลักสูตรปรับปรุง ดังนี้

- ๑๖.๑ ให้สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการศึกษาตามหลักสูตรในหัวข้อต่างๆ ที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัด
- ๑๖.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัด ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัด ซึ่งประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย ๕ คน โดยมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขากายภาพบำบัดซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย ๒ คน และผู้แทนสภากายภาพบำบัด ๑ คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัด โดยมีหัวข้อของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.๒ (รายละเอียดของหลักสูตร)
- ๑๖.๓ การพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดตามข้อ ๑๖.๒ นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดแล้ว สถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบันฯ ต้องการให้บัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขากายภาพบำบัดของตนมีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตในระดับคุณวุฒิและสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบันฯ และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันฯ หรือผู้ที่สนใจจะรับบัณฑิตเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ โดยบางรายวิชาจะต้องรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะวิชาชีพในสาขาวิชากายภาพบำบัดเพิ่มเติมอีกด้วย

- ๑๖.๔ จัดทำรายละเอียดของรายวิชา รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๓ (รายละเอียดของรายวิชา) และแบบ มคอ.๔ (รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม) ตามลำดับ พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาจะทำ

- ๑๖.๕ สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันฯอนุมัติรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้อง สมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน โดยสภาสถาบันฯควรกำหนดระบบและกลไกของการจัดทำและอนุมัติ รายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนามให้ชัดเจน
- ๑๖.๖ สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอรายละเอียดของหลักสูตร ซึ่งสภาสถาบันฯอนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่สภาสถาบันฯ อนุมัติ
- ๑๖.๗ เมื่อสภาสถาบันฯ อนุมัติตามข้อ ๑๖.๕ แล้วให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการ จัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของ หลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ให้บรรลุมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาขาภาพบำบัด
- ๑๖.๘. เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาและ ประสบการณ์ภาคสนามในแต่ละภาคการศึกษาแล้ว ให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานผลการ ดำเนินการของรายวิชา ซึ่งรวมถึงการประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตน รับผิดชอบพร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๕ (รายงาน ผลการดำเนินการของรายวิชา) และแบบ มคอ.๖ (รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ ภาคสนาม) ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการ ดำเนินการ และจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในภาพรวมประจำปีการศึกษาเมื่อสิ้น ปีการศึกษา โดยมีหัวข้ออย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เพื่อใช้ในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การประเมินผลและแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องปรับปรุงหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนก็สามารถ กระทำได้
- ๑๖.๙. เมื่อครบรอบหลักสูตร ให้จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร โดยมีหัวข้อและ รายละเอียดอย่างน้อยตามแบบ มคอ.๗ (รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร) เช่นเดียวกับการ รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา และวิเคราะห์ประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวม ว่าบัณฑิตบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ รวมทั้งให้นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรและ/หรือการ ดำเนินการของหลักสูตรต่อไป

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกใน ฐานข้อมูลหลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒
